

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/753/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113237371
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4113237371.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: C. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. XXX, zast. Mgr. Štefan Slováčik, advokát so sídlom v Nitre, Farská 34, proti odporkyni: D. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. XXX, zast. Mgr. Juraj Šimuny, advokát so sídlom v Topoľčanoch, Nám. M. R. Štefánika 30/33, o vrátenie daru, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 25. júna 2014 č. k. 12C/287/2013-100, takto

rozhodol:

Odvolačný súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania zrušuje a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil, ako aj zaviazal navrhovateľa zaplatiť odporkyni náhradu trov konania vo výške 256,25 eura, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (správne malo byť uvedené uznesenia), na účet právneho zástupcu odporkyne. Svoje rozhodnutie v zastavujúcej časti odôvodnil ustanoveniami § 96 ods. 1, 2, 3

OSP a zistením, že navrhovateľ dňa 24. 06. 2014, v priebehu konania, zoberal návrh späť, pričom odporkyňa sa cestou právneho zástupcu dňa 25. 06. 2014 vyjadrila, že so späťvzatím návrhu súhlasí. Rozhodnutie v časti náhrady trov konania súd prvého stupňa odôvodnil ustanovením § 146 ods. 2 veta prvá OSP. Navrhovateľ zavinil zastavenie konania späťvzatím návrhu, preto je povinný nahradiť odporkyni trovy konania vo výške 256,25 eura. Trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia za 3 úkony právnej pomoci: 1. príprava a prevzatie veci 19. 12. 2013, 2. účasť na pojednávaní dňa 04. 06. 2014, 3. účasť na pojednávaní dňa 25. 06. 2014 - 1 úkon - 1 x 60,07 eura plus 7,81 eura režijný paušál, 1 x 61,87 eura plus 8,04 eura režijný paušál, 1 x 15,46 eura plus 8,04 eura režijný paušál, zo sumy 41,36 eura cestovných náhrad za cestu Topoľčany - Nitra a späť za účasť na pojednávaní dňa 04. 06. 2014 a dňa 25. 06. 2014, zo sumy 53,60 eura náhrady za stratu času za účasť na pojednávaní - 2 polhodiny- 2x 13,40 eura v dňoch 04. 06. 2014 a 25. 06. 2014.

Proti tomuto uzneseniu vo výroku, ktorým bola navrhovateľovi uložená povinnosť zaplatiť odporkyni náhradu trov konania, podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ a navrhol, aby odvolačný súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti v zmysle § 220 OSP zmenil tak, že odporkyni náhradu trov konania neprizná. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko v tomto prípade nie je daný dôvod zaväzovať navrhovateľa na náhradu trov konania podľa § 146 ods. 2 prvá veta OSP. Predmetné konanie síce bolo zastavené na základe späťvzatia návrhu navrhovateľom, zo späťvzatia návrhu však nevyplýva, z akého dôvodu bol vzatý návrh späť a už vôbec nie to, že by malo byť zastavenie konania zavinené navrhovateľom. Z obsahu jeho procesného úkonu nevyplývajú skutkové okolnosti, ktoré ho viedli k späťvzatiu návrhu a ktorými bol jeho pokus o uzatvorenie mimosúdnej dohody s odporkyňou, resp. o mimosúdne vyriešenie sporu. Návrh bol vzatý späť nie v dôsledku jeho zavinenia, ale v dôsledku pokusu o uzatvorenie mimosúdnej dohody, resp. o mimosúdne vyriešenie sporu, ktoré predpokladá aktívnu účasť oboch procesných strán. Na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu mal súd postupovať podľa § 146 ods. 1 písm. c/

OSP. Konajúci súd sa pri rozhodovaní o trovách konania dopustil zrejmej nesprávnosti, ktorá spôsobuje nevykonateľnosť napadnutého výroku rozhodnutia. Prvostupňový súd totiž konštatoval, že navrhovateľ je povinný zaplatiť odporkyni náhradu trov konania vo výške 256,25 eura, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet právneho zástupcu odporkyne, pričom napadnuté rozhodnutie súdu má v súlade s OSP formu uznesenia, a nie rozsudku. K rozhodnutiu súdu o náhrade trov konania je tiež potrebné náležité a úplné zistenie podkladov pre ich priznanie, vrátane zistenia, či nie sú u niektorého z účastníkov dané dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nemusí súd výnimočne náhradu trov celkom alebo sčasti priznať (§ 150 OSP). Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a všímať si aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. V danej veci je to práve osoba navrhovateľa a okolnosti prípadu, ktoré mali byť predmetom zisťovania súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Navrhovateľ je osobou, ktorá sa stala obeťou rodinných nezrovnalostí a sporov, čoho výsledkom bolo jeho nedobrovoľné opustenie spoločnej domácnosti s odporkyňou - jeho dcérou. Navrhovateľ je starobným dôchodcom, pričom výška jeho dôchodku často krátko len s ťažkosťami dokáže pokryť jeho výdavky na zabezpečenie adekvátnej zdravotnej starostlivosti a živobytia v kontraste k majetkovým, sociálnym a osobným pomerom odporkyne.

Písomné vyjadrenie odporkyne k odvolaniu navrhovateľa podané nebolo.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov vymedzených odvolaním (§ 212 ods. 1 OSP) a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania, je potrebné podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/ OSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (ods. 2).

Pre absenciu odvolania v zastavujúcej časti tento výrok napadnutého rozhodnutia nadobudol právoplatnosť.

V prejednávanej veci navrhovateľ svojím návrhom doručeným súdu prvého stupňa dňa 04. 11. 2013 žiadal, aby súd prvého stupňa uložil odporkyni povinnosť vrátiť mu dar - nehnuteľnosť nachádzajúcu sa v katastrálnom území K., zapísanú na LV č. XXX, evidovanú ako parcelu registra „C“ parc. č. 1152/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 695 m² s domom súpisné číslo XXX, v rozsahu 1 v pomere k celku, nehnuteľnosť nachádzajúcu sa v katastrálnom území K., zapísanú na LV č. XXX, evidovanú ako parcelu registra „C“ parc. č. 1152/1 - záhrady o výmere 2064 m² v celosti a nehnuteľnosť nachádzajúcu sa v katastrálnom území K., zapísanú na LV č. XXXX, evidovanú ako parcelu registra „C“ parc. č. 7250 - vinice o výmere 833 m² v celosti, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvého stupňa danú vec prejednal na vytyčených pojednávaniach, konaných dňa 04. 06. 2014 a dňa 25. 06. 2014, na ktorom pojednávaní súčasne rozhodol o zastavení konania a o povinnosti navrhovateľa nahradiť odporkyni trovy konania. O zastavení konania súd rozhodol na základe späťvzatia návrhu navrhovateľa, doručeného súdu prvého stupňa dňa 24. 06. 2014, z obsahu ktorého vyplýva, že navrhovateľ berie návrh v celom rozsahu späť a žiada, aby súd konanie zastavil s tým, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Odporkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní dňa 25. 06. 2014 vyjadrila súhlas so späťvzatím návrhu. Súčasne si uplatnila náhradu trov konania.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Podľa § 150 ods. 1 OSP, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Ak došlo k zastaveniu konania (napríklad podľa ustanovenia § 96 ods. 1 OSP v prípade, že navrhovateľ vzal účinne späť návrh na začatie konania), nemá zásadne žiadny z účastníkov (§ 146 ods. 1 písm. c/ OSP) právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku. Povinnosť nahradiť trovy zastaveného konania možno uložiť niektorému z účastníkov podľa § 146 ods. 2 OSP a to na základe prvej vety tohto ustanovenia tomu z účastníkov, ktorý zavinil, že konanie muselo byť zastavené, a podľa druhej vety tohto ustanovenia odporcovi v prípade, že bol pre jeho správanie vzatý návrh späť, ktorý bol podaný dôvodne.

Záver súdu o tom, že je tu splnený predpoklad na priznanie práva na náhradu trov konania podľa § 146 ods. 2 OSP, nevylučuje, aby súd súčasne došiel k záveru, že sú splnené aj predpoklady na aplikáciu § 150 OSP (dôvody hodné osobitného zreteľa). A tak aj napriek procesnému zavineniu súd môže skonštatovať, že niektorému z účastníkov zastaveného konania vzniklo právo na náhradu trov konania, lenže sa mu nepriznalo, pretože bolo treba použiť § 150 OSP.

Aplikácia ustanovenia § 150 ods. 1 OSP prichádza do úvahy len v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobné a iné pomery všetkých účastníkov konania a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Súd prihliadne tiež na okolnosti, či účastník, ktorému vznikol nárok na náhradu trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patrilo. Uvedené neplatí len v prípade, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť z objektívnych príčin.

V danom prípade súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách konania dospel k záveru, že zastavenie konania zavinil navrhovateľ, a preto rozhodol o trovách konania podľa § 146 ods. 2 prvá veta OSP.

Súd prvého stupňa však neposúdil dostatočne celý komplex okolností relevantných pre rozhodnutie o náhrade trov konania, nakoľko sa vôbec nezaoberal možnosťou aplikácie ustanovenia § 150 OSP, keď súd je pritom povinný sa vždy zaoberať i možnou aplikáciou tohto zákonného ustanovenia. Takéto rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o náhrade trov konania nezodpovedá požiadavke riadneho odôvodnenia rozhodnutia, keď v odôvodnení rozhodnutia súdu v jeho napadnutej časti absentuje vysporiadanie sa súdu s možnou aplikáciou ustanovenia § 150. S ohľadom na uvedené, odvolací súd odôvodnenie súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa náhrady trov konania považoval za nedostatočne odôvodnené, a teda nepreskúmateľné. Takýmto postupom súdu prvého stupňa bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom, s ohľadom na právo účastníka podať odvolanie proti rozhodnutiu s náležitostiami uvedenými v ustanovení § 205 ods. 1 OSP. Ak rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je riadne odôvodnené, účastník nemá možnosť vyjadriť sa v odvolaní ku skutočnostiam, ktoré súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol. Nedostatok riadneho a náležitého odôvodnenia bráni odvolaciemu súdu vôbec posúdiť jeho správnosť. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti bude povinnosťou súdu prvého stupňa opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania účastníkov a zvážiť i možnosť aplikácie ustanovenia § 150 OSP. V prípade, že súd prvého stupňa dospeje k záveru o dôvodnosti aplikácie ustanovenia § 150 OSP, je potrebné dostatočným spôsobom odôvodniť skutočnosť, v čom videl dôvody osobitného zreteľa z hľadiska aplikácie tohto ustanovenia.

Pre vyššie uvedené dôvody odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom súd prvého stupňa bude postupovať v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 OSP tak, že svoje rozhodnutie náležite odôvodní.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.